Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004893

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-08-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черніков Дмитро Ігорович
2. Dmytro Chernikov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 25-08-2026

Спеціальність за освітою: Фінанси

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет радіоелектроніки

Код за ЄДРПОУ: 02071197

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15609

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет радіоелектроніки

Код за ЄДРПОУ: 02071197

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет радіоелектроніки

Код за ЄДРПОУ: 02071197

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81, 06.81.12

Тема дисертації:

1. Формування організаційно-економічного механізму стратегічного розвитку підприємства

2. Formation of the Organizational and Economic Mechanism of Enterprise Strategic Development.

Реферат/анотація:

1. Черніков Д.І. Формування організаційно-економічного механізму стратегічного розвитку підприємства. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка. – Харківський національний університет радіоелектроніки, Міністерство освіти і науки України, Харків, 2026. У сучасних умовах функціонування національної економіки стратегічний розвиток промислових підприємств набуває особливого значення як передумова забезпечення їх довгострокової життєздатності, конкурентоспроможності, адаптивності та здатності до відновлення в умовах високої невизначеності. Для України актуальність цієї проблематики посилюється впливом воєнного стану, руйнуванням частини виробничого потенціалу, ускладненням логістичних зв'язків, зростанням вартості ресурсів, кадровими втратами, інвестиційними обмеженнями та загостренням безпекових ризиків. За таких умов традиційні підходи до стратегічного управління підприємствами, орієнтовані переважно на довгострокове планування та стабільність зовнішнього середовища, виявляються недостатніми для формування ефективної моделі розвитку. Необхідність удосконалення організаційно-економічного

механізму стратегічного розвитку підприємств обумовлена потребою у формуванні такої системи управлінських, економічних, організаційних, інформаційно-аналітичних та поведінкових інструментів, яка б забезпечувала досягнення стратегічних цілей та своєчасне виявлення змін зовнішнього середовища, реагування на ризики, використання ринкових можливостей, реконфігурацію ресурсів і підтримання динамічних здатностей підприємства. У цьому контексті стратегічний розвиток доцільно розглядати не як лінійний процес нарощування окремих показників діяльності, а як комплексну здатність підприємства до адаптації, оновлення, інноваційного пошуку, ресурсної мобілізації та цілеспрямованої трансформації в умовах мінливого середовища. У дисертаційній роботі запропоновано вирішення наукового завдання щодо поглиблення теоретичних положень, удосконалення методичного інструментарію та розроблення практичних рекомендацій з формування організаційно-економічного механізму стратегічного розвитку промислових підприємств на основі інтеграції системного, ресурсного, поведінкового, процесного, безпекоорієнтованого підходів і підходу динамічних здатностей. У роботі сформовано науково-теоретичні засади дослідження організаційно-економічного механізму стратегічного розвитку підприємства. Уточнено логіку формування понятійно-категоріального апарату через послідовне розкриття змісту категорій «розвиток», «стратегія», «стратегічний розвиток», «механізм», «організаційно-економічний механізм» та «організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства». Такий підхід дозволив перейти від загальних управлінських дефініцій до авторського трактування стратегічного розвитку як цілеспрямованого, керованого та водночас адаптивного процесу якісних змін підприємства, що забезпечує його здатність підтримувати конкурентні позиції, оновлювати ресурсну базу, формувати нові компетентності і реагувати на виклики зовнішнього середовища. Обґрунтовано, що організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства має розглядатися як цілісна система взаємопов'язаних цілей, принципів, функцій, методів, важелів, інструментів, ресурсного забезпечення та управлінських дій, спрямованих на формування, реалізацію, моніторинг і коригування стратегічних напрямів розвитку підприємства з урахуванням зовнішніх загроз, внутрішнього потенціалу та рівня сформованості його динамічних здатностей. На основі узагальнення сучасних наукових підходів доведено доцільність поєднання системного, ресурсного, стратегічного, процесного, інноваційного, поведінкового та безпекоорієнтованого підходів. Особливу увагу приділено поведінковому підходу, оскільки в умовах трансформаційного середовища стратегічний розвиток підприємства залежить не лише від наявності ресурсів, а й від здатності управлінської системи своєчасно інтерпретувати зміни, долати організаційну інерцію, забезпечувати участь персоналу в трансформаційних процесах, формувати готовність до змін і підтримувати внутрішню узгодженість стратегічних дій. У роботі виокремлено основні підсистеми організаційно-економічного механізму стратегічного розвитку підприємства: цільову, організаційну, економічну, інформаційно-аналітичну та мотиваційно-контрольну. Їх взаємодія формує основу для керованого стратегічного розвитку, у межах якого забезпечується узгодження стратегічних цілей із ресурсними можливостями підприємства, аналітичним забезпеченням управлінських рішень, організаційною структурою, економічними важелями та системою контролю результативності.

2. Chernikov D. I. Formation of the Organizational and Economic Mechanism of Enterprise Strategic Development. – Qualifying scientific work submitted as a manuscript. Thesis submitted for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 051 Economics. – Kharkiv National University of Radio Electronics, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kharkiv, 2026. Under the current conditions of the national economy, the strategic development of industrial enterprises is gaining particular importance as a prerequisite for ensuring their long-term viability, competitiveness, adaptability, and recovery capacity in an environment of high uncertainty. For Ukraine, the relevance of this issue is further intensified by martial law, the destruction of part of the production potential, the complication of logistics links, rising resource costs, personnel losses, investment constraints, and the aggravation of security risks. Under such conditions, traditional approaches to enterprise strategic management, which are primarily focused on long-term planning and the stability of the external environment, prove insufficient for the formation of an effective development model. The need to improve the organizational and economic mechanism of enterprise strategic development is determined by the necessity of forming such a system of managerial,

economic, organizational, information-analytical, and behavioral instruments that would ensure not only the achievement of strategic goals but also the timely identification of changes in the external environment, responses to risks, the use of market opportunities, the reconfiguration of resources, and the maintenance of the enterprise's dynamic capabilities. In this context, strategic development should be considered not as a linear process of increasing individual performance indicators, but as the enterprise's comprehensive capability for adaptation, renewal, innovative search, resource mobilization, and purposeful transformation in a changing environment. The dissertation proposes a solution to the scientific task of deepening theoretical provisions, improving methodological tools, and developing practical recommendations for forming the organizational and economic mechanism of strategic development of industrial enterprises based on the integration of the systems, resource-based, behavioral, process, security-oriented, and dynamic capabilities approaches. The work forms the scientific and theoretical foundations for studying the organizational and economic mechanism of enterprise strategic development. The logic of forming the conceptual and categorical framework is clarified through the sequential disclosure of the content of the categories «development», «strategy», «strategic development», «mechanism», «organizational and economic mechanism», and «organizational and economic mechanism of enterprise strategic development». This approach made it possible to move from general managerial definitions to the author's interpretation of strategic development as a purposeful, managed, and at the same time adaptive process of qualitative changes in an enterprise, which ensures its ability to maintain competitive positions, renew its resource base, form new competencies, and respond to external environmental challenges. It is substantiated that the organizational and economic mechanism of enterprise strategic development should be considered as an integrated system of interrelated goals, principles, functions, methods, levers, instruments, resource support, and managerial actions aimed at the formation, implementation, monitoring, and adjustment of strategic development directions of an enterprise, taking into account external threats, internal potential, and the level of development of its dynamic capabilities. Based on the generalization of modern scientific approaches, the expediency of combining the systems, resource-based, strategic, process, innovation, behavioral, and security-oriented approaches is proved. Particular attention is paid to the behavioral approach, since, in a transformational environment, the strategic development of an enterprise depends not only on the availability of resources, but also on the ability of the management system to interpret changes in a timely manner, overcome organizational inertia, ensure personnel participation in transformation processes, build readiness for change, and maintain the internal coherence of strategic actions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Черніков Д. І. Особливості інформаційно-аналітичного забезпечення розвитку підприємств в умовах гібридних загроз. Науковий журнал «Economic Synergy». 2024. № 2 (12). С.129–141.
- 2. Черніков Д. І. Сучасний стан функціонування та розвитку промислових підприємств України. Економіка та суспільство. 2025. № 77
- 3. Черніков Д. І. Організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства. Наукові перспективи. 2025. № 10 (64).
- 4. Черніков Д. І., Ставська С. М. Стратегічні імперативи формування організаційно-економічного механізму розвитку підприємств. Економіка та суспільство. 2026. № 83.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U000510 1023U103241

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гришко Світлана Валеріївна
2. Svitlana Hryshko

Кваліфікація: к.е.н., доц., 08.06.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7286-413X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет радіоелектроніки

Код за ЄДРПОУ: 02071197

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьминчук Наталія Валеріївна
2. Nataliia Kuzmynchuk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9844-3429

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тульчинська Світлана Олександрівна

2. Svitlana O. Tulchynska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1409-3848

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мурзабулатова Олена Вячеславівна

2. Olena V. Murzabulatova

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2179-1828

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет радіоелектроніки

Код за ЄДРПОУ: 02071197

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степаненко Сергій Віталійович

2. Serhii Stepanenko

Кваліфікація: д.е.н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6132-328X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет радіоелектроніки

Код за ЄДРПОУ: 02071197

Місцезнаходження: проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Полозова Тетяна Василівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Полозова Тетяна Василівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Іванова Олена Олександрівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

